Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 280 (7. 369) 1990 йил 7 декабрь, жума Баҳоси 3 тийин.

ҚУДРАТ НАЗАРОВ 24 йилдан бери Пардозлаш трестининг 28-қурилиш бошқармасида комсомол-ёшлар бригадасига бошчилик қилиб келади. Шу кунларда пешқадам бригада жамоаси Сергели даҳасида бунёд этилаётган 64 оилага мўлжалланган уй-жой қурилишида самарали меҳнат қилмоқда.

Р. Альбеков сурати.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг пленуми тўғрисида

АХБОРОТ

1990 йил 6 декабрда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг III пленуми бўлди. КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий бюросининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг биринчи котиби, Ўзбекистон ССЖ Президенти И. А. Каримов Ўзбекистон Коммунистик партияси XXII съездининг иккинчи босқичига киритиладиган масалалар ҳақида ахборот берди.

Пленум Ўзбекистон Компартияси Уставининг ва «Ўзбекистоннинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллиги, маънавий янгиланиш, ижтимоий адолат ва аҳолининг муносиб турмуш шароити учун» Ҳаракат дастурининг тайёргарлик комиссиялари тақдим этган лойиҳаларини маъқуллади, шунингдек уларни муҳокама учун асос сифатида XXII съездга ҳавола этишга қарор қилди.

Пленум Марказий Қўмитанинг мазкур лойиҳаларни тайёрловчи комиссиялари ваколатларини узайтирди ва уларга Ўзбекистон Компартияси XXII съездининг комиссиялари мақомини беришни таклиф этди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси аъзосининг мақоми тасдиқланди.

Пленум Ўзбекистон ССЖ Олий Кенгашининг Раиси М. И. Иброҳимовнинг Наманган шаҳрида содир бўлган воқеалар тўғрисидаги ахборотини тинглади.

Кун тартибидаги барча масалалар юзасидан бўлган мунозарада Тошкент тепловоз депосининг тепловоз машинисти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси Бюросининг аъзоси Ҳ. А. Исамуҳамедов, Бухоро вилоят партия қўмитасининг биринчи котиби Д. С. Ёдгоров, Ўзбекистон табиатни муҳофаза қилиш жамияти жумҳурият кенгаши раёсатининг раиси О. Алимов, Тошкент шаҳар партия қўмитасининг иккинчи котиби Ю. А. Асепков, Қорақалпоғистон МССЖ Тўрткўл район партия қўмитасининг биринчи котиби Ғ. Н. Ҳожиев, Фарғона механика заводининг фрезерчиси А. Д. Маматов, Ўзбекистон ССЖ Уруш ва меҳнат ветеранлари жумҳурият кенгашининг аъзоси П. Қаюмов, Ўзбекистон ССЖ Фанлар академияси Тарих, тилшунослик ва адабиётшунослик бўлимининг академик котиби А. Асқаров, Самарқанд шаҳар партия қўмитасининг биринчи котиби Н. Н. Ёқубов ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди. Қ. Т. Тоиров Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси Умумий бўлимининг мудири этиб тасдиқланди.

Пленум ишида КПСС Марказий Қўмитаси Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Қўмита котиби Г. И. Янаев, КПСС Марказий Қўмитаси Котибиятининг аъзоси Г. Турғунова, КПСС Марказий Қўмитаси Ташкилий бўлими секторининг мудири Н. И. Семенов, Ўзбекистон Компартияси Марказий назорат-тафтиш комиссиясининг аъзолари қатнашдилар.

Шу билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитасининг пленуми ўз ишини тугаллади.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Кеча Тошкентда бўлиб ўтган ССЖИ Илмий ва муҳандислик жамиятлари уюшмаси ҳамда Бутуниттифоқ илмий техникавий ва иқтисодий жамиятлари жумҳурият бошқарувларининг бирлашган пленумида ана шу ташкилотларнинг иш шакллари ва усулларини такомиллаштириш, улар фаолиятининг самарадорлигини ошириш муаммолари муҳокама қилинди.

⊙ Тошкентда «Китобхон» Ўзбекистон жумҳурият жамиятининг вилоят ва шаҳар ташкилотлари вакиллари иштирокида мажлис бўлиб ўтди. Унда бозор иқтисодиёти шароитида жамият фаолиятини ташкил этиш масалалари ҳақида гап борди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

⊙ Кеча Москвада ССЖИ Қуролли Кучлари, ССЖИ Давлат хавфсизлиги қўмитаси, ССЖИ Ички ишлар Вазирлиги қўшинлари ва темир йўл қўшинлари, кичик ва ўрта командирлар составининг Бутуниттифоқ кенгаши ўз ишини тугаллади.

⊙ Минскда ўз ишини бошлаган Белоруссия ССЖ Олий Кенгашининг учинчи сессияси кун тартибига асосий 35 та масала киритилган. Уларни тасдиқлаш юзасидан бўлган баҳслар қарийб икки соат давом этди.

ХОРИЖДА

⊙ Буюк Британияга ташриф буюрган АҚШнинг собиқ президенти Рональд Рейган иқтисодий тартибсизлик чиқиши ва ижтимоий норозиликнинг олдини олишда Совет Иттифоқи ва Шарқий Европа мамлакатларига ёрдам бериш учун Ғарбни даъват қилди.

⊙ Парижда Эрон ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятий билан Франция ташқи ишлар вазири Роланд Дюма ўртасида режалаштирилган учрашув асосан икки томонлама муносабатлар масалалари ва Форс кўрфазидаги танглик муаммоларига бағишланди.

⊙ Кубанинг Гавана шаҳри вилоят судида ўғриларнинг катта гуруҳи суд қилина бошланди. Қора курсида ўтирган 40 дан ортиқ киши «Порт мафияси» деб аталган тўданинг аъзолари бўлиб, улар Гавана портига келтирилган молларни ўғирлаб, чайқов баҳосида пуллаб бойлик орттириш билан шуғулланганлар.

Бугунги кун нафаси

МУКАММАЛ БЎЛСИН

НОҲИЯМИЗ коммунистлари Ўзбекистон Компартиясининг Устави ва Ҳаракат дастури лойиҳаларини қизғин муҳокама қилдилар. Бошланғич партия ташкилотларида 110 дан ортиқ таклифлар, тузатишлар ва эътирозлар айтиб ўтилди.

Бугун жумҳурият коммунистларининг XXII съезди давом этар экан, Уставни қабул қилишда коммунистларнинг таклифлари инобатга олинса, оқилона иш бўлур эди. Чунки Устав лойиҳасида ҳали такомилига етмаган фикрлар, жумлалар кўп учрайди. Чунончи, Устав лойиҳасининг кириш қисмида биринчи жумлада айтилганидек, Ўзбекистон Компартияси КПСС таркибида фаолият кўрсатар экан, у ҳолда бу фикрни қуйидагича таҳрирда бериш мақсадга мувофиқдир: «**Ўзбекистон Коммунистик партияси ихтиёрийлик негизида КПСС таркибига кирувчи Ўзбекистон ССЖ фуқароларини бирлаштирувчи мустақил сиёсий ташкилотдир**».

Иккинчи бўлимдаги 11-бандда «...юқори партия органларининг қарорига биноан ва улар белгилаган тартибда коммунистларни аттестациядан ўтказиш мумкин» дейилган. Бироқ бу масалага юқори партия ташкилотларини аралаштиришнинг ҳожати бормикан? Ҳар бир партия ташкилоти ўз сафларини ташкилий ва сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш бўйича тадбирларни қачон ва қандай ўтказишни ўзи ҳал қилсин.

Тўртинчи бўлимнинг 24-бандида, яъни партия йиғилишларини ўтказиш бўйича айтилган фикрга ҳам қўшилиб бўлмайди. Бизнингча, партия ташкилоти йиғилишларни зарур бўлган ҳолларда ўтказсин. Кам сонли партия ташкилотларида эса ойда бир марта (икки марта), таркиб жиҳатдан бўлинган партия ташкилотларида эса уч ойда бир марта ўтказса, мақсадга мувофиқ бўлур эди. Шунингдек, бошланғич партия ташкилоти ҳуқуқига эга партия ташкилотларида бир ойда бир марта ўтказиш мумкин.

25-моддада эса район, шаҳар ва область партия конференцияларини ўтказиш муддати беш йилга белгиланган. Менимча, бу кўп муддат. Уни 2 — 3 йилгача қисқартириш керак. Чунки ҳар бир район партия ташкилотининг амалий фаолиятига биз кўпинча кадрлар, партия фаолларининг алмашуви муаммосига дуч келамиз. Бу эса район партия қўмитаси, шу жумладан район партия қўмитасининг пленумларини ўтказишга салбий таъсир кўрсатади. Лойиҳанинг 17-бандида «Фавқулодда ҳолларда, айрим партия ташкилотларидан вакил бўлиши лозимлиги мақсадга мувофиқлигини ҳисобга олиб, уларнинг аъзоларини айни бир вақтда Ўзбекистон Компартиясининг сайлаб қўйиладиган учта органи таркибига сайлаш мумкин» деган жумладаги «фавқулодда ҳолларда» деган гапни олиб ташлаш керак. Сайлаб қўйиладиган органлардан кўпи билан иккитасига аъзо бўлиш етади.

Иккинчи бўлимнинг 10-бандида ҳам озгина ноаниқлик бор. Бизнингча, Устав қоидаларини бузган ёки шахсий аризасига кўра КПСС сафидан ўчган кишилар бошқа партия сафига қабул қилинмасин.

Лойиҳанинг 8-бўлимини бутунлай олиб ташлаш керак. Чунки у партия истиқболини белгилашга, аниқлашга хизмат қилмайди. Аксинча, биз бугун партиянинг мавқеини мустаҳкамлаш, обрўсини кўтариш, уни янгилаш тўғрисида гапираётган эканмиз, Ўзбекистон Компартиясининг фаолиятини тўхтатиш тўғрисида ҳеч қандай гап бўлиши мумкин эмас.

Қудратилла РАФИҚОВ.
Ўзбекистон Компартияси Акмал Икромов район комитетининг биринчи котиби.

СЎЗ—ЛИБОС...

БУГУН Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXII съезди ўз ишини бошлади. Бу съездда илк бор жумҳуриятимиз коммунистларининг вакиллари мустақил сиёсий ташкилот — Ўзбекистон Коммунистик партиясининг Уставини қабул қиладилар. Устав лойиҳасининг муҳокамаси қизғин давом этилганлиги матбуотда эълон қилинган мақола ва хатлардан яққол кўриниб турибди, бошланғич партия ташкилотларида бўлиб ўтаётган мажлисларда ҳам кўпдан-кўп фикрлар билдирилмоқда.

«Сўз — либос, маъно — унда яширин асрор», — дегувчи эди улуғ мутафаккир ва шоир Жалолиддин Румий. Устав лойиҳасини ўқиш жараёнида унинг ижобий мазмунига эга бўлган моддалари билан бирга баъзи бир камчиликлар, чалкашликлар бор эканлигини ҳам ҳис қилдим. Бизларнинг келажакда халқ олдига чиқиб айтадиган сўзимиз, амалга ошираdiган ишларимиз шу Уставнинг том маъносидан келиб чиқади. Ўйлайманки, бундай камчилик, чалкашликлар делегатлар диққатидан четкада қолмаслиги лозим.

Устав лойиҳасининг сўзбошиси мазмунан ва мантиқан жуда ўринли. Лекин лойиҳанинг ўзбекча ва русча матнларида бу ҳол ҳар хил кўрсатилган. Русча матнидаги «коммунистик истиқбол» («Коммунистическая перспектива») ибораси ўзбекча матнда тушириб қолдирилган.

Устав лойиҳаси ҳажм жиҳатдан катталашиб кетган. Уни ихчамлаштиришнинг бир йўналиши — баъзи бир-бирига зид ёки мазмунан яқин бўлган моддаларни олиб ташлашдир. 13-модданинг 2-банди ва 25-модданинг 7-бандини мужассамлаштириб бир қисмда ёритиш мумкин.

23-модданинг 6-бандидаги «партия йиғилишлари» иборасини олиб ташлаш мақсадга мувофиқ, чунки 24-модданинг 1-бандида партия йиғилишлари «...бироқ камида уч ойда бир марта чақирилади» деган ибора билан мантиқан қарама-қаршидир.

Устав лойиҳасида бошланғич партия ташкилотларидан тортиб барча ташкилотлари «ўзларининг ички турмуши ва фаолиятини белгилашда мустақилдирлар» деб ёзилиши 13-модданинг 2-банди, 10-модданинг 3-бандида юқори партия органларига берилган ваколатлар билан чеклаб қўйилган.

Кейинги йилларда партия ташкилотларида ўтказилган «жанговарлик кўриги», «ижтимоий-сиёсий аттестация» каби тадбирлар ўзининг партия ва коммунистларнинг ташкилотчилик, авангардлик мавқеини кўтаришга ёрдам беролмади ва ёрдам беролмас эди ҳам. Шунинг учун 11-модданинг 1-бандида баён этилган фикрларни қабул қилиш амалий партия ишига фойда бермайди.

Ҳар бир партиянинг фаолиятида демократик принциплари қай даражада эканлиги сайловлар вақтида яққол кўзга ташланади. Шу нуқтаи назарда лойиҳада сайловлар бўйича кўрсатилган моддалар мазмуни ўзаро уйғунлашган бўлиши лозим. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг котибини съездда сайласагу, район партия комитетининг котибини нега пленумда, барча поғоналардаги партия комитети котиблари йиғилиш, конференция ёки шу органларнинг пленумларида сайлашимиз керак? Ўйлайманки, шу масалаларни ёритишда якдил бир фикрга келиш лозим. 12-модда 4-банд, 16-модда 1-банд, 17-модда 4-банд, 25-модда 8-банд, 26-модда 9-банд, 30-модда 8-банддаги тушунчалар бир мақомда бўлиши шарт ва албатта муқобиллик асосида яширин овоз билан «барча ҳолларда» йиғилиш, конференция, съездда рўй берилиши ўз аксини топиши лозим.

«Партиялилар оммасининг ҳокимияти». Бу ибора қулоққа яхши эшитилса ҳам одамни ўйга солади. Бу ҳокимиятга қандай эришиш мумкин? Менимча бунинг бир йўналиши партия ташкилотларининг юқори органларига сайланадиган делегатларга шу органлар чақирилиши оралиғида доимий ваколатларни беришдир. Бу ҳолда доимий ваколатга эга бўлган делегатлар юқори органлар иши билан коммунистлар ўртасидаги алоқаларни узмай, коммунистларнинг фикр-мулоҳазаларини шу орган ишида баён қилишда, қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини назорат қилиш борасида коммунистларга ўз вақтида ҳисобот беришига эришилмоқда. Лойиҳада кўзда тутилган фавқулодда съезд, конференциялар, съездлар оралиғидаги конференциялар ўтказишда қайта-қайта делегатлар сайлашга чек қўйилади ва ўзлари қабул қилган қарорларнинг бажарилиши борасида жавобгарликлари ортади. Ўйлайманки, бу фикр лойиҳанинг бир қанча моддаларида кўзда тутилган референдум ўтқазиш масаласининг керак эмас эканлигига олиб келади.

Рўзномаларда эълон қилинаётган, кенгашларда айтилаётган фикрлар умумлаштирилиб, Уставнинг съезддаги муҳокамалардан кейин тасдиқланган матнида ўз ўрнини олса съезд ўз олдига қўйилган вазифаларни бажарган, деб ҳисоблашимиз мумкин. Бу эса ўз ўрнида Ўзбекистон Коммунистик партиясининг мустақил сиёсий ташкилот бўлиб, жумҳуриятимизнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллигини таъминлаш йўлида катта омил бўлиб хизмат қилади.

Ботир ҒОИИБНАЗАРОВ,
Ҳамза район партия қўмитаси мафкура бўлими инструктори.

Бугунги кун нафаси

Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия қўмитасида

Янги йил эшик қоқмоқда

Мана Янги, 1991 йил ҳам яқинлашиб келяпти. Ҳозирги мураккаб вазиятга қарамасдан у кичкинтойларимиз учун шод-хуррамлик байрами бўлиши керак! Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия қўмитаси ҳамда Тошкент вилояти ва шаҳри бирлашган касаба уюшмалари кенгашининг раёсати шундай қарорга келдилар. Улар қишки таътил кунларида мактаб ўқувчиларининг дам олишини ташкил этиш бўйича шаҳар комиссияси таркибини тасдиқладилар.

Анъанага кўра пойтахтнинг В. И. Ленин номидаги майдонида шаҳарда энг улкан арча ўрнатилади. Унинг ўйинчоқлари куну-тун порлаб туриши учун махсус нурчилар гуруҳи тузилади. Шаҳарнинг бош арчаси Тошкентга Сибирь ўрмонларидан келтириладиган 3 мингта оддий арчалардан ясалади. Уни ўрнатиш, ўйинчоқлар билан безаш учун 40 минг сўм маблағ ажратилмоқда. Бу ерда театрлаштирилган кўрсатувлар ўтказиш учун 12 минг сўм ажратилди. Бундай кўрсатувлар шаҳар маданият ва истироҳат боғларида ҳам бўлиб ўтади. «Юбилей» спорт саройи марказий залида эса муз устида арча байрами бўлиб ўтади.

Янги йил арча байрамлари, шунингдек Навоий номидаги, Ҳамза номидаги, М. Горький номидаги, Муқимий номидаги, Охунбобоев номидаги, оперетта, рус ёш томошабинлар театрларида, «Баҳор» концерт зали ва циркда ҳам ўтказилади. Болалар учун имтиёзли патталарга театрларга зарур миқдорда маблағ ажратилди. Янги йил совғалари олиш учун харажатларнинг бир қисми ҳам қопланади.

Шаҳар савдо Бош бошқармасига Янги йил арча байрамларида кичкинтойларга бериш учун ҳар бири 2 сўм турадиган 1,5 миллион дона совға тайёрлаш топшириғи берилди. «Хизмат-беминнат» фирмасига арчага кела олмайдиган болаларга, уларнинг уйларига олиб бориб топшириш учун 1000 дона совға берилади.

Шу йил 30 декабрдан 1991 йил 7 январигача «Кристалл» пансионати, «Кумушкон» сайёҳлар базаси, «Радуга» ва «СССР 50 йиллиги номидаги» кашшофлар лагерларида қишки кашшофлар лагерлари ишлайди. Бунинг учун зарур миқдорда озиқ-овқат-ажратиляпти, педагоглар, кашшофлар етакчилари ва тиббиёт ходимлари таркиблари белгиланмоқда. Қатор умумий таълим мактабларида эса ўқувчиларнинг кундузи дам олишига мўлжалланган болалар соғломлаштириш лагерлари ташкил этилади.

Қишки таътил кунларида шаҳардаги ҳамма яхши нарса болалар ихтиёрига берилади. Бу айни пайтда шаҳарнинг барча хизматчилари — ёнғинни ўчириш командаларидан тортиб. транспорт ходимларидан алоҳида масъулиятни, болалар тўғрисида ғамхўрлик ва меҳрибонлик кўрсатишни талаб этади. Кичкинтойларимизнинг Янги йил байрамлари мароқли ўтиши учун ҳамма нарсани қилишимиз керак.

В. ОРИПОВ.

● ТОШКЕНТДАГИ «Шарқ» — пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасида миллий оёқ кийимларини тикишга катта эътибор берилаяпти. Сиз суратда корхонанинг маҳси тикувчиларидан Лола Азимова ва Зикира Сойиповаларни кўриб турибсиз.

Т. Каримов сурати.

ИЛМИЙ ҲАМКОРЛИК

⊙ ЎЗБЕКИСТОН ССЖ Фанлар академияси Сейсмология илмий-текшириш илмгоҳининг сейсмотектоника лабораторияси ўз тадқиқотларини шарқий мамлакатлар мутахассислари билан ҳам ҳамкорликда олиб бормоқда. Вьетнамлик геологлар билан боғланган яқин алоқалар ҳам яхши натижалар бермоқда.

Вьетнам илмий тадқиқотлар миллий маркази ҳамда геофизика илмгоҳи ўзбекистонлик мутахассислар хизматидан мамнун. Яқинда сейсмология илмгоҳи лабораториясининг бир гуруҳ олимлари Вьетнамга жўнаб кетдилар. Улар мамлакатдаги сейсмология билими билан бевосита шуғулланаётган тадқиқотлар марказларида бўлиб, кучли ер силкинишлари кўп содир бўлаётган ҳудудларнинг геологик ҳолатини атрофлича ўрганадилар. Бу изланишлар эса ана шу минтақаларнинг сейсмик хариталарини тузиш учун бой илмий-амалий ҳужжатлар бўлиб хизмат қилади.

Лаборатория олимлари Вьетнамдаги Қорадарё гидро комплексининг сейсмик жойланиши ҳам тадқиқ этилади.

А. АЛИЕВ.

ХОЛИС БАҲО БЕРИЛАДИ

Намангандаги вазият барқарорлашди ва уни бемалол бошқариш мумкин... Наманган фожиасини текшириш учун тузилган комиссия раиси, Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков бугунги вазиятни ана шундай баҳолайди. 6 декабрь куни журналистларга ана шу фикр айтилди.

2 декабрь куни Наманганда рўй берган воқеаларни тергов қилувчи комиссия рўй берган воқеанинг барча тафсилотлари билан пухта танишмоқда. Можаро маиший негизда рўй берган ва унга сиёсий ёки миллатлараро адоват тусини беришга уринаётган кимсалар бутунлай ноҳақдирлар, деган хулоса чиқариш мумкин, деб таъкидлади у. Комиссия ишини давом эттирмоқда, тергов гуруҳи деярли кеча-ю кундуз меҳнат қилмоқда. Бу иш яқин вақт ичида тугалланади, Намангандаги фожиали воқеаларга тўла ва холис баҳо берилади, айбдорлар совет қонунлари талабларига мувофиқ жазоланади, деб ҳисоблаш учун барча асослар бор.

(ЎзТАГ).

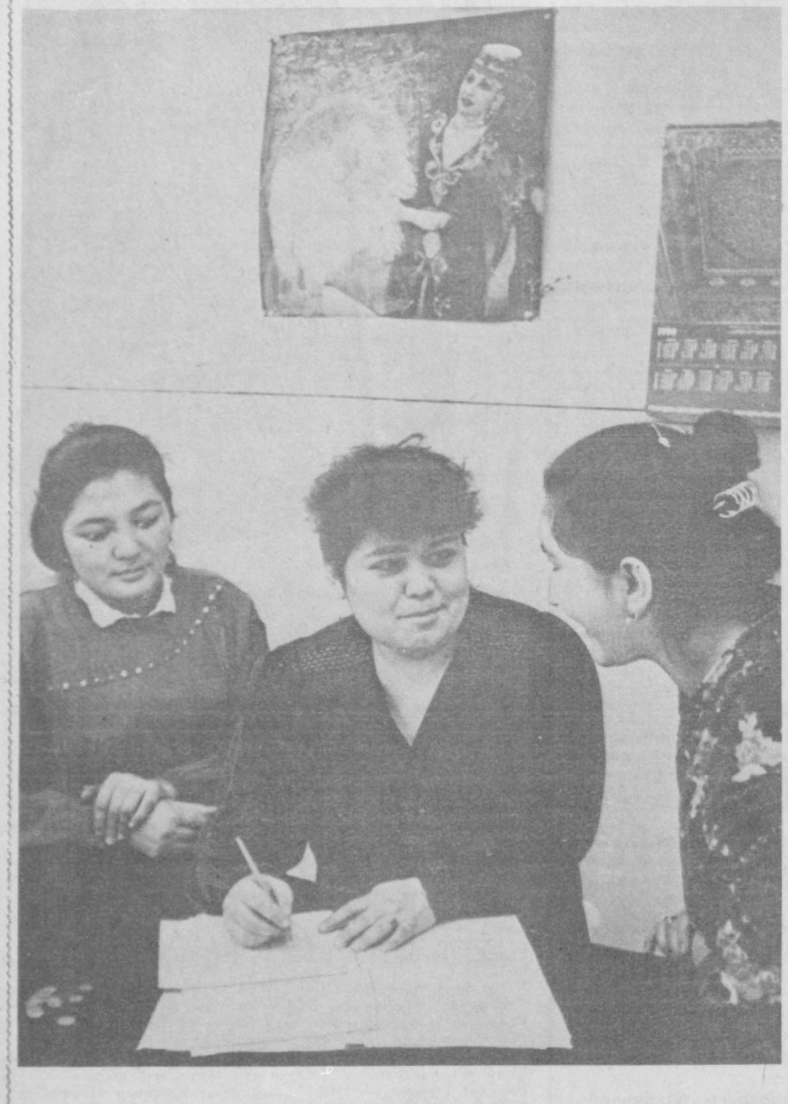

◎ ШАҲРИМИЗДАГИ «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида унумли меҳнатдан сўнг ишчиларнинг яхши ҳордиқ чиқаришлари учун қулай шароитлар яратиб берилган. Шунинг учун ҳам корхонанинг дам олиш хонаси тушлик пайтлари ҳамиша гавжум бўлади. Суратда Саодат Қосимхўжаева, Маҳмуда Файзиева ва Сурайё Жўраеваларни ўзаро суҳбат чоғида кўриб турибсиз.

Т. Каримов сурати.

Янги Иттифоқ шартномаси ҳақида ўйлар

МИЛЛИЙ ХОСЛИК ВА МИЛЛАТЛАРАРО МАДАНИЯТ

● МИЛЛАТЛАРНИНГ ўз ҳуқуқини ўзи белгилаши ҳақида гапирганда бу муаммо янги Иттифоқ шартномасининг энг муҳим бўғини эканлигини эътироф этиш зарур. Миллий ўзига хосликни, ўз тараққиёти масалаларини ҳал қилишда халқларнинг мустақиллик ҳуқуқини таъминлайдиган ўзини-ўзи бошқаришда бу принцип алоҳида намоён бўлади. Шу билан бирга ўзини ўзи бошқариш умумий вазифаларни ҳал қилиш учун жумҳуриятлар ва миллий ҳудудларнинг ихтиёрий бирлашувини тақозо этади. Шу муносабат билан КПСС Марказий Комитетининг сентябрь (1989 йил) Пленуми таъкидлаганидек, ўз ҳуқуқини ўзи белгилаш — бу миллий қадр-қимматни қарор топтиришнинг, сиёсий ва иқтисодий мустақилликни мустаҳкамлашнинг, тил ва маданиятни ривожлантиришнинг кенг қамровли мураккаб жараёнидир.

Менинг назаримда, кишиларнинг кўпчилиги ўз ҳуқуқини ўзи белгилашни жуда жўн тарзда ажралиш, яъни ССЖ Иттифоқидан чиқиб кетишдан иборат ҳуқуқини амалга ошириш билан боғлиқ бир марталик ҳаракат сифатида тушунадилар ва талқин қиладилар.

ССЖИ Конституциясининг 70-моддасида айтилганидек, Совет Социалистик Жумҳуриятлари Иттифоқи — миллатларнинг ўз ҳуқуқини ўзи эркин белгилаши ва тенг ҳуқуқли совет жумҳуриятларининг кўнгилли равишда бирлашиши натижасида социалистик федерализм принципи асосида тузилган кўп миллатли ягона иттифоқ давлатидир. Ҳозирги кунда бу таъриф бироз англашилмовчилик уйғотади. «Социалистик федерализм» ёки «ягона иттифоқ давлати» нима дегани? Давлат тузилишининг бу принциплари ўзаро қандай муштарак бўлади? Бу федерациями (Германия ёки АҚШ каби) ёки конфедерацияmi? Қандай қилиб федерацияда яна битта федерация (РСФСР) мавжуд бўлиши мумкин? Бу саволларга ҳали жавоблар йўқ. Яна шунга эътиборни қаратиш керакки, давлат ҳуқуқида Иттифоқ ва иттифоқдош жумҳуриятларнинг суверенитети тушунчаси изоҳлаб берилмаган, унинг халқаро ҳуқуққа мувофиқлиги белгиланмаган. Шунингдек, қабул қилинадиган ҳужжатларда КПССнинг миллатлараро муносабатлар бўйича ҳаракат дастурида акс этган «реал суверенитет», «мустақилликнинг янги даражаси» сингари жумлаларни ҳам аниқ ифодалаш керак. Мустақиллик бу мустақиллик, суверенитет бу суверенитетдир, уларнинг бир неча даражалари ва тартиблари бўлиши мумкин эмас, акс ҳолда у ўз моҳиятини йўқотади. Демоқчимизки, мужмал ифодалардан қочиш керак.

Тарихга бироз назар ташлайлик. ССЖИни тузишнинг бош мақсади ҳозиргидаги каби миллий масалани ҳал қилиш бўлган эмас эди. У миллий давлатлар ўртасидаги, сиёсий жиҳатдан ўз тақдирини ўзи белгилаган бир неча миллатлар ўртасидаги алоқаларнинг шакли эди. Миллатлар Халқ комиссарлиги тугатилди. Олий Кенгашнинг Миллатлар Кенгаши менимча, 20 йил бурун бўлгани сингари бугун ҳам мамлакат халқларининг эмас, балки миллий-ҳудудий тузилмаларнинг вакиллик органи бўлиб қолмоқда. Бунга қўшимча қилиб шуни айтиш мумкинки, Иттифоқнинг ҳам, жумҳуриятларнинг ҳам конституцияларида халқларнинг ҳуқуқлари қайд этилган, бироқ бу ҳуқуқларни таъминлаш воситалари белгиланмаган. Шу жиҳатдан бу масалага XXII съезд янада аниқлик киритади. Ўзбекистон Компартияси миллий масалага тааллуқли қонунларни такомиллаштиришнинг ташаббускори бўлади, деб умид қиламиз. Иттифоқ ва иттифоқдош жумҳуриятларнинг ўзаро муносабатларига келганда мен маълум функцияларнинг бир қисмини унинг тасарруфига ихтиёрий равишда бериш керак деб ўйлайман. Жумҳуриятлар суверенитетнинг ажралмас қисми сифатида иқтисодий мустақилликка эга бўладилар. Жумҳуриятлар кенг даражада ишловчи иқтисодий марказдан манфаатдордирлар. Ҳар бир суверен жумҳуриятнинг ўз хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда планлаштириш, нарх-наво белгилаш, бюджетни шакллантириш масалаларида Иттифоқ билан ваколатларни чегаралаб қўйиши кутилади. Жумҳуриятлар ва минтақалар корхоналари ўртасида бевосита алоқалар, шунингдек, умумиттифоқ бозори байналмилал жараёнларнинг асоси бўлади. КПССнинг миллатлараро муносабатлар бўйича Ҳаракат дастурига қарайдиган бўлсак, унда ишлаб чиқариш кучларини жойлаштиришни, анъанавий иқтисодиётнинг хусусиятини ва даражасини ҳисобга олиб, тараққиётга кенг йўл очувчи жумҳуриятлар иқтисодий мустақиллигининг асосий қоидалари ҳақида сўз боради.

Миллатнинг ҳуқуқи ва шахснинг ҳуқуқи ҳақида сўз юритганда шуни таъкидлаш керакки, миграцион жараёнлар ва ривожланишдаги бузилишлар натижасида айрим халқлар учун ўз тарихий Ватанида ўз миллий ўзига хослигини йўқотиш хавфи пайдо бўлди. Шу боисдан тилни, маданий-этник хусусиятларни, миллий-маънавий қадриятларни, ўзига хос турмуш тарзини ҳимоя қилиш бўйича Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ўз нуқтаи назарини аниқ-равшан белгилаши жуда муҳим, деб ҳисоблайман. Шу билан бирга дастурда бу тадбир-чоралар жумҳуриятда яшовчи бошқа миллатларга мансуб фуқароларнинг манфаатлари ва ҳуқуқлари ҳисобига ўтказилмаслиги кераклигини қатъий белгилаб қўйиш зарур.

Жамоатчилик фикрини шакллантиришда миллатлараро муносабатлар маданияти ҳал қилувчи роль ўйнайди. Бу, аввало, оммавий ахборот воситаларига тегишлидир. Ўйламасдан ёки атайлаб айтилган сўз, фикр баъзан миллий масалада салбий жараёнларнинг ривожланишига туртки беради ёки маълум табақалар ўртасида шундай жамоатчилик фикрини шакллантирадики, бунинг оқибатларини олдиндан билиш мумкин бўлмаган ҳолатлар вужудга келиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Кўпинча марказий рўзномаларда ёшларнинг кундалик ҳаётдаги майда-чуйда тўқнашувларидан миллатчилик бўёғи қидирилади, бу эса носоғлом шов-шувни авж олдиради. Фикрларнинг хилма-хиллиги, ошкоралик байроғи остида миллатлараро муносабатлар маданиятини шакллантиришга зарар етказилмоқда. Ёки бошқа бир мисол. Китоб, рўзнома, ойномалар саҳифаларида, телевизор экранларида машҳур кишилар ўйлаб-нетиб ўтирмасдан осиёча маккорлик, осиёча айёрлик, мустабидлик, осиёча ўрта асрчилик ибораларини ишлатадилар. Мен булар тарихан шаклланган иборалар эканлигини яхши тушунаман. Аммо, уларни сўз орасида ишлатишдан шу маъно келиб чиқадики, гўёки америкача ёки европача маккорлик, мустабидлик бу ёруғ оламда мавжуд эмас. Уларга фақат маданийлик, инсонпарварлик, виждонийлик хос. Эҳтимол бу майда-чуйда гапдир, бироқ у кишига эриш туюлади. Шунинг учун дастурда миллатлараро муносабатларни шакллантириш, бунда ахборот воситаларининг роли ва ўрни тўғрисида алоҳида тўхталиб ўтиш керак, деб ҳисоблайман.

Ходимларни ҳисобга олиш варақасида кишининг миллати кўрсатиладиган моддаси тўғрисидаги масала тортишувларга сабаб бўляпти. Аммо бунинг нимаси ёмон? Миллати кўрсатилса ёмонми? Ҳар бир киши ўз миллати билан ғурурланади, у миллатсиз мавжудот бўлишни асло истамаса керак. Тарихда кишиларни қўшиб юборишга, бир-бирига қориштиришга уринишлар бўлган. Аммо уларнинг бирортаси яхшиликка олиб келгани йўқ.

Шулардан келиб чиққан ҳолда янги Иттифоқ шартномаси лойиҳаси ҳақида мушоҳада юритар эканмиз, миллатлараро муносабатлар масаласига яна бир карра ҳушёрлик билан қараш, шу аснода вужудга келиши мумкин бўлган зиддиятлар тугунларини ўз вақтида ечишга ҳаракат қилиш фойдадан ҳоли бўлмас эди. Чунки, аслида гап сизу бизнинг, кўп миллатли жумҳуриятимизнинг тақдири, келажаги тўғрисида кетмоқда.

Латиф ҒУЛОМОВ,

Киров ноҳияси партия қўмитасининг мафкура бўлими мудири, тарих фанлари номзоди.

Меҳнат жамоаларида

ХАРИДОРГИР МОЛЛАР КЎПАЙМОҚДА

ХАЛҚ эҳтиёжини иложи борича тўлиқроқ қондириш жамоамизнинг асл мақсадидир. Шу боисдан ҳар йил охирида ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг барча турларидан савдо шохобчаларига жўнатамиз ва уларнинг қайси бири харидоргир бўлса, келаси йил ўша турдан кўпроқ ишлаб чиқарилади.

Жумладан, бугунги кунда корхонамизда тайёрланаётган маҳсулотларнинг турлари 11 хилдан иборат бўлиб, ундан 6 хили маргарин, 4 хили ёғ ва майонездир. Буларнинг сифатлилик даражаси ишимизнинг асосий мезони ҳисобланади.

Қани энди ҳамма нарса ўзимизга боғлиқ бўлса. Масалан, қадоқланган маргаринни ўрайдиган қоғозни Ленинграддан оламиз. У маргаринни эриб кетишдан сақлайди. Бироқ қоғоз етказиб беришда узилишлар бўлиб туради.

Шунингдек, майонез учун шиша идишлар ҳам доимий муаммодир. Уларни асосан Орджоникидзе шаҳридан оламиз. Шартнома бўйича кейинги йилдан бошлаб уларга салат ёғи берсак, бўш идишлар олишга муваффақ бўларканмиз. Қопқоғини эса Белоруссия жумҳуриятидан олиб келинади.

Қоғозларнинг кўп сарф бўлаверганлиги сабабли идишларга ёпиштириладиган ёрлиқларни бекор қилдик. Унинг ўрнига қопқоқнинг ўзига чиққан вақти, сақланиш даражаси, таркибидаги аралашмаларни кўрсатиш билан бир қаторда «Провансаль» сўзи ҳам ёзиб қўйиладиган бўлди. Бу бизга ишлаб чиқаришни бир меъёрда ташкил этишга хизмат қилди. Умуман майонезнинг бу тури жуда харидоргирдир. Унинг таркибида юқори сифатли ўсимлик ёғи, тухум кукуни, шакар, горчица, доғланган салат ёғи, сирка кислотаси, ош содаси ва сув мавжуд. Майонездан балиқ қовуришда, айрим газакларни тайёрлашда ва пишириқлар пиширишда кенг фойдаланса бўлади.

Маргарин таркибида ҳам худди шундай юқори қувватга эга бўлган моддалар мавжуд. Яъни, юқори сифатли ўсимлик ёғи, шакар, қатиқ, витаминлар ва сувдан иборат.

Ошхоналарда ишлатиладиган ёғларнинг таркибида эса мол ва қўй ёғи ҳамда ўсимлик ёғи аралаштирилган бўлади. Уларнинг, умуман ҳамма маҳсулот сифати уларни ёғлилик даражасига қараб баҳоланади.

Бизда ҳам чиқиндилар мавжуд. Улардан ҳам тўла фойдаланишга ҳаракат қиламиз. Чиқиндилар совун саноати учун ишлатилса бўлади. Шу сабабли чиқиндиларнинг сифатини ҳам текшириб Фарғона, Каттақўрғон ва Янгийўл шаҳарларидаги комбинатга жўнатилади.

Корхонамиз аҳли халқ эҳтиёжи деб, бор имкониятлардан унумли фойдаланиб меҳнат қилмоқда.

Раъно ТЎРАЕВА,

ёғ-мой комбинатининг сифат бўйича директор муовини.

◎ ДАВРИМИЗНИ телефон алоқаларисиз тасаввур этиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳукуматимиз ҳар бир хонадонда телефон бўлиши учун ғамхўрлик қилмоқда. Чиндан ҳам неча минглаб масофалардаги узоқ-яқинларинг билан бир зумда боғланиб, ҳол-аҳвол сўрашиш ва омонлашишга нима етсин. Бу ишда бизга ана шу касб усталари яқиндан ёрдам беришади. Халқнинг телефон алоқасига бўлган эҳтиёжини тўла-тўкис қондириш истагида шаҳримизда алоқа қурилиши заводи узоқ йиллардан бери фаолият кўрсатаяпти. Бу ерда юзлаб фидойилар меҳнат қилишади. Улардан бири сиз чапдаги суратда кўриб турган Т. Тўлахўжаевдир. Бу пешқадам йиғувчи слесарь ўзига топширилган барча ишларни ҳамиша аъло даражада адо этади. Ўнгдаги суратда пайвандчи И. А. Василенкони йиғув участкасида иш жараёнида кўриб турибсиз.

В. Мирошниченко суратлари.

Ҳавас қилинг...

Қирқ йиллик ришталар

ХОНАГА кирганимда аёллар кенгашининг раиси Нелла Петровна Алпеева жиккаккина аёл билан суҳбатлашиб ўтирарди. Уларнинг хуш кайфиятидан суҳбат қизғин бораётганини сезиб, чиқиб кетишга тараддудландим.

— Шошманг, бир ажойиб инсон билан таништириб қўяман, кейин излаб ҳам тополмайсиз, — деди Нелла Петровна, мени тўхтатиб. — Бу киши партия ва меҳнат фахрийси, бир қанча орден ва медаллар нишондори Софья Юсуповна Исломова.

Негадир ўрта ёшлардаги аёл деб ўйлаганим фахрий чиқиб қолганидан таажжубланиб, яқинроқ бориб меҳмон билан танишдим.

— Булар менинг ўз исмимни ҳам унутиб юборишган. Соҳиба Ислюмоваман.

Аёлнинг кулиб турган тийрак кўзлари атрофига майда чизиқчалар нурдай таралди.

Соҳиба ая пенсияга чиққанига етти йилдан ошганига қарамай, қадрдон даргоҳидан бутунлай узилиб кетгани йўқ. Фирқа аъзолик бадалларини ўз вақтида келиб тўлаб туради. Баҳонада жигарбандларига айланиб кетган бирлашма жамоаси билан юзма-юз кўришиш, қадрдонлари билан дилдан суҳбатлашишни хуш кўради.

Соҳиба ая дастлаб ишга кирганда мамлакат ўт ичида эди. Меҳнат фаолиятини мудофаа корхонасида бошлади, сўнг 1946 йили Ишчилар шаҳарчасига жойлашган тикув фабрикасига ўтди. Бу ерда пайпоқ тўқийдиган цех қурилди. Бора-бора фабрика трикотаж ишлаб чиқаришга ихтисослашиб йирик бирлашмага айланди.

Соҳиба аяни қирқ йиллик меҳнат стажи билан пенсияга узатишди. Икки сўзга жо бўлган қирқ йил қандай ўтди. Ишлаш учун шароитлар етарлимиди?

Ҳозирги ёшлар ўртасидаги норозилик кайфиятидаги суҳбатларни эшитиб қолса, ая шундай ўйга толади:

— Яйраб ишлаш учун тайёр шароит ҳар доим ҳам мавжуд бўлавермайди. Уни инсон ўзи яратади. Ўз талаби ва имкониятига шароитни мослаштиради ёки ўзи шароит билан муросага келади.

Соҳиба ая серфарзанд оналарга ҳавас қиларди. Аммо, учтагина фарзанд кўрди. Ҳаммаси ўғил. Она чақалоқлари икки ойга тўлар-тўлмас ишга тушиб кетарди. Шундай аҳволда ҳам ҳеч нолимасдан ишларди. Тушкунликка тушмай, меҳнат қилди. Техника назорати бўйича бошлиқ ўринбосари, тикув цехи бошлиғи, сўнгра бош диспетчер вазифаларида хизмат қилди.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб юрган кезлари бир фикр аяни кўп хаёлга толдирарди. Борлиғини меҳнатга бахш этди-ю фарзандларига етарли меҳр беролмади? Улар вақт-бевақт қаровсиз қолишиб, адашиб, улоқиб кетмасмиканлар? Хайриятки, меҳнаткаш ота-онанинг ибрати фарзандларда акс этди. Тўнғич ўғил ёшлигиданоқ ерга меҳр қўйиб ўсди. Чоғроққина ҳовлининг юзасида кўкат ва резаворлар экиб, оилани кўкат ва сабзавотлар билан таъминлаб юрган йигит, оила қургач, колхоздан жой олиб чиқиб кетди.

Кичик ўғилларни онанинг меҳнат жамоаси ром этди. Бирлашмада бири механика цехининг бошлиғи, яна бири пайвандчи бўлиб ишлайдилар. Келинларнинг бири тикув цехида.

Соҳиба ая тиниб-тинчимас қариялардан. Ширин-шакар невараларининг севимли бувижониси. Тез-тез қадрдон ишхонасида бўлиб, шогирдлари ва фарзандларининг ишларини кузатади, қимматли маслаҳатлар беради.

Д. СУЛТОНОВА.

Фельетон

ҚАЧОНГАЧА «ПИТБИЛДИҚ»

ҲАММАНИНГ ҳам ўз уйи бўлсин экан. Уй бўлмаса-чи? Беданадек қайга борсанг «питбилдиқ». Ижарама-ижара кимнингдир қош-қовоғига қараб чумчуқдек писиб яшайсан. Шунинг учун ҳам аждодларимиз «Ўз уйинг — ўлан тўшагинг» деб бежиз айтишмаган экан. Ҳозир бундайлар камми? О, сероб...

Ноҳия ширкат уйлар идораларининг остонасини ялаб, чангини чиқариб ётганлар озмунча эмас. Энг алам қиладиган жойи шундаки, йиллаб пешона теринг билан топган пулинг эвазига тайёр уйни ололмайсан. Бунинг учун «ўхў», қанчадан-қанча тўра акамларнинг тўсиғини енгиб ўтиш керак. Қуюқ салом бериб, етти букилиш лозим. 32 та тишингизни тишингизга қўйиб, зўр сабр-тоқат билан чидашингиз, чидаганда ҳам «қирқ бирига» сабр қилишингиз керак. Зеро, «сабр таги — сар олтин» деганлари рост чиқиб қолса ажаб эмас.

Ширкатларга пул тўлаб қўйиб сарсон-саргардон бўлиб юрганларни кўрганимда беихтиёр ана шу аянчли воқеалар кўз ўнгимдан ўтади. На илож, Тошкентда уй-жой масаласи тиғиз бўлиб турган бир пайтда киши кўнглига таскин берувчи бирор бир жўяли гап айтиш қийин. Аммо на илож. Факт факт-да! Ундан кўз юмиб бўлармиди. Айтсам дилим, айтмасам тилим куяди. Яна на чора...

Билсангиз, Тошкенту азимда машҳур «Кировец» деган уй-жой ширкати бор. Бу ширкатнинг эшигини қоқувчиларнинг эса адоғи йўқ. Аммо 7-Сергели даҳасида шу йилнинг июнь — сентябрь ойларида фойдаланишга топширилган 66, 67, 69-уйларнинг ҳалиҳануз бир қанча квартираларининг ҳувиллаб ётгани қизиқ. Йўлини топганлар яшаб туришибди, сабр қилганлар истиқомат қилишмоқда. Аммо бу уйларда бўш ётган хонадонларга киролмай юрганлар сарсон-саргардон. Қизиқ, бу хонадонлар кимларни кутяпти экан? Албатта, навбатда чумолидек тизилиб турганлардан бир нечтасининг пешонаси ярқираб қолса ажаб эмас. «Бойнинг хўрози туғар» деган гап ҳам бор. Зеро, гоҳ худо-ю расул, гоҳ нағмаи усул...

Лаббай, мумкин бўлса бўш квартираларнинг камчилигини айтворинг дейсизми? Бажонидил. Масалан, 67-уйнинг иккита квартираси, 69-уйнинг тўртта хонаси сизни кутяпти. 66-уй эса яқинда, 10 ноябрда фойдаланишга топширилган. Отни қамчиламасангиз кеч қолишингиз мумкин. Ёки Сергели шаҳар марказидан узоқ, деб ноз қиляпсизми? Ноз қилманг, ахир тезроқ «ватанли» бўлиб қолмасангиз, бирор бир четдан келган квартира калитини илиб кетиши мумкин. Шундай экан, оёғингизни қўлингизга олиб ширкатга югуринг...

Ажабо, квартираларни одамларга бермаслик бўйича шаҳар ноҳия уй-жой ширкатлари ўртасида пинҳона мусобақа уюштирилган экан-ку, халқ назоратчилари ҳам, биз мухбирлар ҳам бундан бехабар қолибмиз. Ширкатчилар бизни маъзур тутсинларку, лекин ҳар қандай илғор тажриба оммалаштиришга лойиқ. Айниқса, мусобақада карвонбошилик қилаётган «Сергелиец» уй-жой ширкати (раиси Булатова) ходимларини «табриклаймиз!» Чунки улар июль — сентябрь ойларида қурувчилар томонидан интизор ҳамшаҳарларимиз ихтиёрига «олатасир» ҳолда топширилган 7-Сергели даҳасидаги 72, 73, 75, 80, 81-уйларнинг бир нечта квартираларини шу пайтгача ушлаб турганларига «қойил» қолиш керак. «Югурганники эмас, буюрганники» дейдилар. Зеро, беш-олтита уйга муҳтож ҳамшаҳарларимизнинг омади келиб, бу квартираларни «забт» этса ажаб эмас. Лекин манзилгоҳини айтганим учун уй тўйига чақиришни унутманглар. Гоҳ пирдан, гоҳ муриддан дейдилар-а...

«Бойнинг оғзи қийшиқ бўлса ҳам сўзи тўғри». Бир «бойвачча» гапирганда асло ишонмаган эдим-а. Аммо унинг «миш-миш»и рост чиқиб қолди. «Ленинец» уй-жой ширкати (раиси Нурхонов) ҳам юқоридагилардан қолсам қулоғимни кесиб ташлайман, деб роса чумак отибди. Биргина шу даҳанинг ўзида ширкатга қарашли 51, 52, 55, 56, 57 ва 71-уйлар бор экан. Қурувчилар бу уйларни июль — сентябрь ойларида «думалоқ ёстиқ» қилиб қуриб ташлашган. Бироқ кимларнингдир пешонаси ярқиради, сабр қилганлар мақсадига эришди, кимлардир сабр қилса ҳам холва емасдан, НУЖлардан нажот кутиб юришибди. Ҳа, «Яхши ният ёрти мол» дейдилар. Зора «Ленинец» ширкатидагилар раҳм-шафқатга келиб, 52-уйдаги бешта квартирани, 56-уйдаги иккита квартирани, 57-уйдаги битта квартирани ҳамшаҳарларимизга «туҳфа» қилишса ажаб эмас. 71-уй эса эндигина эшикларини «ланг» очди. Шошилмасангиз бўлмайди...

Ширкат уйларини-ку майли «бир гап бўлар» десангиз, маҳаллий Кенгашларга қарашли уйларнинг ҳам аҳволига маймунлар йиғлайди. Ҳамид Олимжон кўчасидаги тўртта уй текширилганда, август ойида фойдаланишга топширилган 1-Б уйнинг шу кунгача эшиклари берк ҳолда ётибди. 2-Б уй эса шу йилнинг июнь ойида фойдаланишга топширилган. Бироқ, иккита квартира — Ленин районига қарашли 6-квартира ва Куйбишев районига қарашли 20-квартира бўм-бўш. Кимга насиб этаркин худо билади. 4-Б уйга ҳамшаҳарларимиз «тошбақа юришда» кўчиб киряптилар. Ҳатто 10 та квартирага ордерлар рўйхатдан ўтказилмаган. Хўш, бу нимаси? Бу ахир қайта қуришми ёки қайта кўришми? Ваҳоланки, юзлаб, минглаб ҳамшаҳарларимиз қачон «ватанли» бўлар эканман, деб зор-интизор бўлиб юрган бир пайтда бу не ҳол? Хўш, улар қачонгача қайга борса «питбилдиқ» дейишади? Қачон бўш квартиралар ўз эгасини топади?

Тўхтамурод ТОШЕВ.

Келажагимиз—мактабда

Маълумки, ноябрь ойининг иккинчи ярмида Тошкентда ўқитувчиларнинг жумҳурият анжумани бўлиб ўтди. Ҳозир жойларда унинг қарорларини амалга оширишдек долзарб вазифа турибди. Муаллимлар умид билан халқ маорифи муаммоларини анжуман қатнашчилари билан учрашувларда кўтармоқдалар. Албатта, ҳамма соҳаларда бўлганидек, халқ маорифида ҳам шундай катта муаммолар тўпланиб қолганки, уни ҳал этиш учун талайгина юмушларни амалга ошириш лозим бўлди. Бу ишларни маслаҳатлашиб, жумҳуриятимизнинг катта маънавий, иқтисодий имкониятларини ишга солиш даври келди.

Жумҳурият Президенти И. А. Каримовнинг ўқитувчиларнинг иқтисодий аҳволини яхшилашга қаратилган фармони мамлакатимиз бозор иқтисодиётига ўтган вақтда ҳам давлат ўқитувчини ўз ҳимоясига олишидан нишонадир.

МАОРИФИМИЗНИНГ ОҒРИҚ НУҚТАЛАРИ

ГАП энди Ўзбекистон бозор иқтисодига ўз маданияти ва ўз миллий мактаби билан кириб боришида қолди. Миллий мактабни яратиш муаммолари шу куннинг асосий вазифаларидан бири бўлиб турибди.

Хўш, жумҳуриятимиз янги иқтисодий сиёсат юритиш арафасида турган бир шароитда шу кунда бу муҳим соҳада аҳволимиз қандай? Мактаб бераётган таълим ва тарбия билан жумҳуриятимиз «ўз бешигини ўзи тебрата оладими?» Маҳаллий миллат болаларининг билими ҳозирги замон талаб-эҳтиёжларига жавоб бера олмаётганлиги шундоқ ҳам аён бўлиб турган бир шароитда қандай амалий ишларни бажариш керак, деган саволлар биргина маорифчиларни эмас, балки жумҳурият бутун аҳолисини қизиқтирмоқда.

Албатта, жамиятимиздаги бундай вазифаларни ҳал қилиш фақат халқ депутатлари ва турли-туман йиғинлар иштирокчиларининг вазифаси эмас. Халқ маорифидек кенг қамровли юмушни уддалаш учун ҳар бир киши ҳиссасини қўшмоғи керак. Шу муносабат билан мен ҳам бу ишларга касбим юзасидан дахлдор бўлганлигим туфайли баъзи фикрларимни баён этмоқчиман.

Биринчи навбатда жумҳуриятнинг мустақиллиги шароитида мактабнинг аниқ вазифасини белгилаб олиш шарт. Сабаб, кейинги вақтларда мактаб ўзининг аниқ вазифасини деярли йўқотди. Тан олайлик, мактаб турли-туман юқори ташкилотларнинг кўрсатмаларини бажарадиган охирги тоифага мансуб қолдиқ муассасага айланиб қолдики, бу унинг обрўсини мутлақ тушириб юборди. Айниқса, қишлоқ жойларида мактаблар маҳаллий ҳокимиятнинг қўғирчоғига айланиб қолган эди. Биз кўпинча болаларнинг илми, тарбияси, дунёқараши билан шуғулланмай, балки улардан баъзи ҳолларда хўжалик манфаатлари йўлида фойдаландик. Гарчанд аччиқ бўлса ҳам шуни айтишимиз керакки, кўпгина шаҳар оилаларида илмнинг муқаддаслиги қолмади. Ҳамма нарсани тирикчиликка, пул топишга йўналтириб, мактаб ёшидаги болаларни илмдан узоқлаштиришга ота-оналарнинг ўзлари ҳам сабаб бўлмоқдалар. Натижада саводсиз болалар сони борган сари кўпайиб бормоқда. Ҳатто биз педагоглар ҳам «пул бўлса бўлди, илм шарт эмас», қабилидаги бемаъни гапларни тез-тез ота-она ва ўқувчиларнинг ўзларидан ҳам эшитиб турамиз. Агар илмга эътибор шу даражада давом этса, бунинг оқибатлари ўта оғир бўлади. Бефарқлик шу даражага бордики, жумҳуриятимиздаги ҳар саккиз мактабдан бири авария ҳолатига келиб қолди. Энг ачинарлиси, баъзи жойларда мактаб бинолари турли ёт ташкилотларга бериб юборилди.

Сир эмас, Тошкент шаҳрида ҳам бир вақтлар мактаб биноси бўлган илмгоҳларни мактабга дахли бўлмаган корхоналар эгаллаб олдилар. Бу эса шу атрофдаги болаларнинг илм олиш учун узоққа бориб қатнашига сабаб бўлмоқда. Менинг фикримча бутун жумҳурият бўйича «собиқ» мактаб ва боғчалар рўйхати тузилиб, Президент фармонига биноан ҳаммаси болаларга қайтариб берилиши шарт. Бу жуда адолатли бўлар эди.

Бу биринчидан.

Иккинчидан, баъзи ширкатлар мактаб биноларидан фойдаланиш юзасидан шартнома тузишга эришдилар. Бунда ширкатчилар ўқувчиларни ишга жалб қиламиз, деган важга ишонтирмоқчи бўладилар. Лекин менинг фикримча, бундай ширкатлар болалар учун умуман наф бермайди, балки ишбилармонларнинг чўнтагига фойда, холос. Шу муносабат билан юқори совет органлари халқ маорифи биноларини ширкатларга беришни қатъиян ман қилувчи қарор қабул қилишлари керак. Мен бу билан мактаб болалари ширкатларда ишламасинлар демоқчи эмасман. Гап шундоқ ҳам етишмай турган мактаб бинолари устида кетмоқда.

Мактаб ҳаётида оталиқ ташкилот деган тушунча бор. Янгича тафаккур, янги иқтисодий сиёсат шароитида шахсан мен оталиқ ташкилотларига қаршиман. Сабаб, тўла хўжалик ҳисобига ўтган корхона ўз оталиғидаги мактабга ўйлашиб ёрдам берса керак. Бунинг устига оталиқ ташкилотларнинг ҳаммаси ҳам бой эмас, уларнинг баъзилари янги иқтисодий шароитда рақобатларга дош беролмай синишлари мумкин.

Эҳтимол, улар хусусий корхоналарга айлансалар ёки ижара пудратига ўтиб олсалар ўз оталиқларидаги мактаблар балки эсларидан ҳам чиқиб кетар. Тўғрисини айтганда, шу кунгача ҳам кўпгина оталиқ ташкилотлар ўз қарамоғидаги мактабларга зўрма-зўраки, аранг ёрдам берар эдилар. Фикримча, мактабларни оталиқ ташкилотлардан халос этиб, уларни тўғридан-тўғри давлат ҳимоясига топшириш даркор. Иложи бўлса, жумҳуриятимиздаги 9 мингга яқин мактабни давлат ўз тасарруфига олса, таъмирлаш, жиҳозлаш ишларига ёрдам берса. Мактаб мустақил бўлсин десак, давлат бюджетининг халқ маорифига тегишли қисмини бирмунча оширишни халқ депутатлари қаттиқ туриб талаб этишлари лозим. Бундан ташқари жумҳурият халқ депутатлари мактаб ҳақидаги қонунни тезликда тайёрламас эканлар, бозор иқтисодиёти шароитида мактабларнинг аҳволи янада оғирлашиши турган гап. Мактаб ҳеч кимга тобе бўлмаган ва ҳеч кимдан хайр-садақа сўрамайдиган, мустақил молиявий таъминотга эга бўлган кучли давлат назоратидаги ташкилот бўлиши зарур. Бу мустақилликнинг ҳуқуқий қонунларини ишлаб чиқиб, навбатдаги сессиялардан бирига тавсия этиш керак бўлади.

Маълумки, ҳамма нарсани аввало кадрлар ҳал қилади. Бу исбот талаб қилинмайдиган ҳақиқат ҳозирги кунимизнинг энг долзарб мавзусидир. Лекин мактабларимиздаги ўқитувчининг аҳволига ҳам холис баҳо берадиган пайт келди. Ҳозирги халқ таълимидаги барча камчиликларнинг айрим эмас, балки барча сабабларини биргаликда комплекс ўрганиш лозим.

Кекса ва ўрта авлод кишилари суҳбатларда кўпинча «Нима учун мактабларда эркак ўқитувчилар камайиб кетди», деган ҳақли эътирозларни билдирадилар. Бир вақтлар, яъни Улуғ Ватан урушидан олдин ва ундан кейинги йилларда мактаблардаги ўқитувчиларнинг аксарияти эркак кишилар эди. Таълим ва тарбиянинг асосий оғирликлари улар бўйнида эди. Очиғини тан олайлик, эндиликда мактаблардан турмуш ташвишлари туфайли эркаклар деярли кетиб қолдилар. Муаллимлик илмгоҳларига ўғил болалар киришмаяпти. Зора, Президентимизнинг мактаб соҳасида, айниқса, ўқитувчилар учун яратган имтиёзлари туфайли мактаб ўқитувчисининг обрўси асл ҳолига қайтиб, мактабга эркаклар қайтиб келсалар. Келгусида муаллимлар тайёрлайдиган олийгоҳлар айнан ўғил болаларни талабаликка қабул қилишга кўпроқ эътибор беришлари лозим. Гарчанд Президент Фармони шаҳар ва қишлоқ ўқитувчиси ўртасидаги тафовутни бир мунча қисқартирган бўлса ҳам, бир қатор фарқлар ҳалигача сақланмоқда.

Чунончи, амалдаги қонунлар бўйича шаҳар ва қишлоқ ўқитувчисига нима учундир икки хил кўз билан қаралади. Нима учун кучли, ёш ўқитувчиларга доимо далда берувчи тажрибали шаҳар мактаб муаллимлари пенсиядан кейин мактабни тарк этмоқда? Сабаби, пенсионер пенсия ёшидан ўтиб ишласа, унга олаётган нафақасининг фақатгина ярми тўланади. Қишлоқ шароитида эса бундай қоида йўқ. Уй-жой масаласи, коммунал тўловлар масаласида ҳам шаҳар ўқитувчисига эндигина қишлоқ ўқитувчисининг ярим имтиёзи берилди. Менимча бир хил иш, бир хил оила ташвиши билан машғул бўлган ҳолда имтиёзлар жумҳурият ўқитувчиларига бир хил бўлиши лозим. Узоққа бормайлик, шахсан мен кейинги йилларда шаҳар ўқитувчилари учун ер участкаси берилганининг гувоҳи бўлмадим. Ўйлайманки, фармондан сўнг шаҳар ўқитувчиларига ҳам маҳаллий кенгашлар ер участкаси бериш масаласини қайта кўтарадилар.

Энди муаллим учун асосий ғоявий озиқ бўлган илмий-методик қўлланмалар, дарсликлар, турли нашрлар ҳақида ҳам фикрларимни баён этсам. «Ўқитувчилар газетаси»нинг ҳафтасига икки марта эмас, уч мартадан чиқиши 1991 йилдан бошланадиган бўлди. Бу жуда яхши албатта. Лекин мени анчадан бери бошқа бир масала ўйлантириб келади. Ўзекистонимиз мустақилликка қадам қўяр экан, бу масалани шундайликча қолдириб бўлмайди, асло. Маълумки, Иттифоқ миқёсида ҳар битта фанга алоҳида-алоҳида илмий-методик ойнома рус тилида чоп этилади. Жумҳуриятимизда эса ўзбек тилида кам ҳажмли ягона «Совет мактаби» ойномаси чоп этилмоқда. Бу ойнома ўзбек мактабларида рус тилини ўқитишдан бошқа ҳамма фанлар учун илмий-методик йўлланма бериши керак. Агар барча фанларнинг эҳтиёжларини ҳисобга олсак бирор-бир ўқитувчининг талабини ушбу ойнома сира қониқтирмайди.

Фикримни ойдинлаштириш учун битта мисол келтирай. Масалан, математика ўқитувчиси учун битта ёки иккита, химия ўқитувчиси учун эса битта мақола берилади. Ўқитувчи ўзига керакли мавзуни ўқиши учун ушбу ойномага обуна бўлиши керак. Бунинг устига бошланғич таълимдек мураккаб жараён ҳам шу ойномага юкланган. Ҳақли савол туғилади: хўш, нима учун ойномани фанлар бўйича бўлиб юбориш ва бирбирига яқин фанларга ихтисослаштириб бўлмайди? Масалан, «Бошланғич таълим», «Ўзбек мактабларида аниқ фанлар», «Ўзбек мактабларида чет тили», «Ўзбек мактабларида ижтимоий фанлар» каби ойномаларни ўқитувчининг қўлига тутқазиш жуда муҳимдир. Қолаверса, уларнинг давлат тилида бўлиши ва Ўзбекистонимизга хос таълим ва тарбияни тарғиб этиши жуда муҳим.

Халқимиз анчадан бери рўзномаларда ва мактабда «Одобнома» дарсини киритиш масаласини кўтариб келмоқда. Кечиктирмасдан янги ўқув йилидан бошлаб ушбу дарсни ҳамма синфларга киритишни лозим деб ҳисоблайман. Дарслик йўқлиги бу хайрли ишга сабаб бўла олмайди. Бу соҳада «Тошкент оқшоми» саҳифаларида «Одобнома» рукуни остида берилаётган мақолалар яхшигина манба бўла олади. Фақат гап муаллимларимизнинг улардан ўрнида фойдаланишларидадир.

Дарсликлар хусусида яна бир муаммони ҳал этишни асло кечиктириб бўлмайди. Маълумки, шу кунгача маорифдаги барча асосий дарслик ва қўлланмалар жумҳуриятимизга хосми, хос эмасми тўғри марказдан таржима қилинаверади. Таржимонлар эса ўзларидан бирорта ҳам ортиқча сўз қўша олмас эдилар. Таржималардан ҳосил бўлган дарсликлар шундай ғализ ва шароитимиздан шу қадар узоқда бўлдики, бу сўзсиз болаларимизни миллий маданиятдан узоқлаштирди. Ўзингиз бир ўйлаб кўринг, нима учун алгебра дарсликларининг бирортасида Ал-Хоразмий номи зикр этилмайди. Ваҳоланки, алгебра сўзининг туб маъноси унинг номидан келиб чиққан. Марказий дарсликларда таклиф этилаётган масалаларнинг мазмуни кўпинча бизнинг шароитимиз ва табиатимизга тўғри келмайди. Ушбу сатрларни ўқиётган киши бизда дарслик яратадиган олимлар йўқми деган ҳақли саволни бериши табиий. Мен ўйлайманки, жумҳуриятимизда дарслик ярата оладиган олиму ўқитувчилар жамоасини тўплаб, улар олдига аниқ вазифа қўйиш керак.

Албатта, бунда муаллифларга қўшимча имтиёзлар бериш, энг яхши дарслик учун катта пул мукофотларини тавсия этиш жуда муҳим. Тўғри, ҳозир баъзи дарсликларга кўрик эълон қилишган. Лекин, янги дарслик тайёрлаш жуда машаққатли, серғалва ва моддий кам рағбатлантириладиган иш бўлгани учун бу иш унчалик муваффақиятли чиқмаяпти. Бу соҳада менимча, ҳозир ўзбек мактабларида ўқитилиши лозим бўлган барча дарсликлар учун марказга боғланмаган ҳолда алоҳида муаллифлар жамоасини тузишни Ўзбекистон ССЖ Фанлар академияси ва Ўзбекистон Халқ таълими вазирлигига топшириш ва тез кунда ишга киришиш зарур. Муаллифлар таркибига жумҳуриятимизнинг айни шу фан бўйича йирик олимлари бошчилик қилиши лозим. Албатта муаллифларнинг аксарияти мактаб ўқитувчилари бўлиши шарт. Масалан, «Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари» бўйича дарсликка академик В. Қ. Қобулов бошчилик қилишини жуда хоҳлар эдик. Ошкоралик замонида юқоридаги фикрларни жумҳуриятдаги севимли рўзнома — «Тошкент оқшоми»да кўтараётганим бежиз эмас. Эҳтимол юрагим тубида анчадан бери ўртаб келган бу муаммолар ҳамкасбларимизни ҳам тўлқинлантириб, амалий мунозара бошланиб кетар...

Маорифдан тежалган маблағ халқимизга сира бахт келтирмайди. Агар биз келажагимиз равнақини ўйласак, ҳамиша тарбия ишига эътиборда бўлишимиз даркор. Тарбия оғир иш, таълим ва тарбия шарт-шароитларини яхшилаш ҳар қандай кишининг ҳам муқаддас бурчларидан биридир, зеро ўзини ва теварак-атрофдагиларни маълумотли қилишдан ҳам кўра савобли иш йўқ бу дунёда!

Бахтиёр КАРИМОВ,
Тошкент шаҳар, Чилонзор ноҳиясидаги 138-ўрта мактаб ўқитувчиси.

Улуғбекнинг 600 йиллиги олдидан

Буюк мунажжимнинг шогирдлари

Биз, рўзномангиз мухлислари Улуғбекнинг 600 йиллигига жумҳуриятимизда қандай тайёргарлик ишлари олиб борилаётганлиги ва умуман Улуғбек ҳақида мақола эълон қилишингизни сўраймиз.

А. БОТИРОВ, В. ҚОБИЛОВ, Д. АЗИЗОВА ва бошқалар.

Оқшомхонлар истагига кўра Қашқадарё вилояти, Китоб шаҳри, Китоб Халқаро кенглик станцияси хизматчилари тайёрлаган Улуғбек ҳақидаги мақолани ҳукмингизга ҳавола этамиз.

XV АСР — астрономия фани соҳасида юксалиш даври ҳисобланади. Бу давр ўзбек астрономи ва математиги Улуғбек (1394 — 1449) ва унинг ажойиб шогирдлари томонидан амалга оширилган юксак илмий-ғоявий кашфиётларни ўзида мужассамлаштирган. 1425 йили Улуғбек бошчилигида Самарқандда бунёд этилган дунёда энг йирик расадхона ўша даврнинг ёдгорлик тимсоли сифатида коинотдаги фанлар тарихига киритилган. Буюк ўзбек мунажжими Муҳаммад Тарағай Улуғбек, жаҳонга донғи кетган Темурнинг (1336 — 1405) набираси бўлган. Бизга маълумки, Темур жаҳон бўйлаб, жуда кўп марталаб юриш қилган ва шундай сафарларнинг бирида, аниқроғи ҳозирги Эрон давлати ҳудудида Улуғбек дунёга келган.

Улуғбек 4 — 5 ёшларга тўлганда, Ҳамза бин Али Тусий (Хўжа Ориф Озарий) ёш шаҳзоданинг хизматига тайин этилади. Тарихчилар фикрига кўра Улуғбекнинг тарбиячиси Ҳамзанинг шоирлик истеъдоди ва олижаноб характер эгаси экани маълум. Ҳамзанинг қайси фанлар билан қизиққанлиги бизга номаълум, лекин у ёш шогирдига турли тарихий воқеалардан кўпроқ гапириб берган. Ёш шаҳзода ниҳоятда идроқли, зийрак ва кучли хотирага эга бўлганлиги учун ўша тарихий воқеаларни кейинчалик умр бўйи ёдида сақлайди. Улуғбекнинг отаси Шоҳрух ва онаси Гавҳаршод бегимлар ўғилларининг илмли инсон бўлиб етишувига унчалик қизиқишмаган. Аслида Темур авлодлари отда чопиш ва шу каби бошқа жанговар машқларни эгаллаш билан биргаликда яхшигина маълумот эгалари ҳам бўлишган. Улуғбек астрономия ва математика соҳаларини қунт билан ўрганади... у айрим чет тилларини ва қонуншуносликни ҳам аъло даражада билган. Улуғбек ўзи ҳукмдор бўлганида ҳам илм-фан билан шуғулланишни давом эттиради. У тарихда тождорлар орасидан чиққан ягона олим. У ўз атрофига дунёнинг турли мамлакатларидан олимларни тўплаган ва қизиқарли илмий баҳслар ўтказган. Самарқанддаги ўзи қурдирган расадхонада шогирдлар тайёрлаган. Қадимги замоннинг улуғ астрономлари Иш-ШЭН (эрамиздан аввалги IV аср) ва Гиппарх (эрмиздан аввалги II аср)дан кейинги энг катта астроном Улуғбек бўлиб, унинг «юлдузлар каталоги» жаҳон фани тарихида фахрий ўринга эга. Машҳур математик ва мунажжим Салоҳиддин Мусо ибн Маҳмуд (Қозизода) Улуғбекнинг Самарқанддаги расадхона мактабининг йирик намояндаларидан бўлган. Улуғбек мактаби тарихида кўзга кўринган мунажжимлардан бири Ғиёсиддин Жамшид ибн Масъуддир. У самовий кузатиш асбоблари ҳақида асар ёзган. Ўша асбоблар Улуғбек расадхонасида кенг ишлатилган. Шунингдек, Муйиддин, унинг ўғли Мансур Коший ва унинг шогирди Али ибн Муҳаммад Қушчилар ҳам Улуғбек мактабидан чиққан машҳур олимлар бўлган. Улуғбек ва унинг мактаби қилган илмий ишларининг энг муҳим натижаси «янги астрономия жадвалидан» иборат. Бу асарда Улуғбек расадхонасида олиб борилган кузатишлар асосида тузатилган жадваллар киритилган. Улуғбек бу асарни 1437 йилда ёзиб тугатган.

Улуғбекнинг ҳаётини ва илмий фаолиятини акс эттирувчи бадиий асарлар, кинофильм ва пьесалар яратилган. Бугун Улуғбек ҳақида барчамиз етарлича тўлиқ тасаввурга эгамиз, десак янглишмаган бўламиз.

1925 йилнинг декабрида Ўзбекистоннинг ўша пайтдаги пойтахти Самарқанд шаҳрида буюк мутафаккир олим ўрта асрнинг машҳур астрономи Улуғбекнинг илмий фаолияти бошланганига 500 йил тўлганлиги кенг нишонланди. Худди шу кенгашда Ўзбекистон диёри ҳудудида Халқаро Кенглик Станция барпо этиш ва унга Улуғбек номини бериш ҳақидаги таклиф киритилди. Ўзбекистон харитасида халқаро миқёсдаги параллелга тўғри келувчи жойга Китоб шаҳрининг маркази атрофи танланди.

1930 йил 14 ноябрдан Улуғбек номидаги Китоб Халқаро Кенглик Станциясида (КХКС) мунтазам кузатув ишлари бошланган. КХКСсида само жисмларини кузатиш натижасида кенглик ўзгаришларини ўрганишдан ташқари ўзгарувчан юлдузлар, кометалар ва метеорлар кузатиш устида ҳам кенг миқёсда иш олиб борилмоқда. Буюк ўзбек мунажжими Улуғбекнинг само жисмларини кузатиш каби ишларини ўзбек маҳаллий ёшлари қизиқиш билан ўрганиб давом эттираётгани айниқса кишини қувонтиради. Станциямизда тинимсиз самовий-кузатув ишларини олиб бораётган кўплаб ходимларимизнинг хизматлари бениҳоя фахрлидир. Шу жумладан физика, математика фанлари номзодлари: С. Эшонқулов, Э. Раҳматов, катта муҳандислар: М. Тошмирзаев, Ш. Остонов ва муҳандислар: Ф. Тилавов, Ҳ. Раҳматов, А. Вассиев, А. Алиев ва бошқалар станция директори, физика-математика фанлари номзоди Б. Маҳаматғозиев раҳбарлигида илмий кузатув ишларини олиб бормоқдалар.

Айни вақтда вилоятимизнинг Қамаши ноҳияси кун чиқар томонида жойлашган Майданак тоғидан 150 — 200 метр баландликдаги Кўрганак чўққисида Улуғбек номи билан аталувчи обсерватория барпо этилаяпти. Жумҳуриятимиздаги бу улкан обсерваториянинг қурилиш ишларини А.А. Зайниддинов раҳбарлик қилаётган «Гиссаракстрой» тресги ходимлари амалга оширмоқдалар. Бўлажак «астропункт» учун КХСКсида малакали мутахассислар тайёрланмоқда. Бу қилинаётган барча ишлар Улуғбекнинг 600 йиллигига муносиб совға бўлиш билан бирга келажак авлод учун, хусусан Жумҳуриятимиз ёшлари учун амалий илм-маърифат даргоҳи бўлиб қолади.

А. АЖАБОВ,
кузатувчи муҳандис.

Ш. АЛИБОЕВ,
дастур тайёрловчи муҳандис.

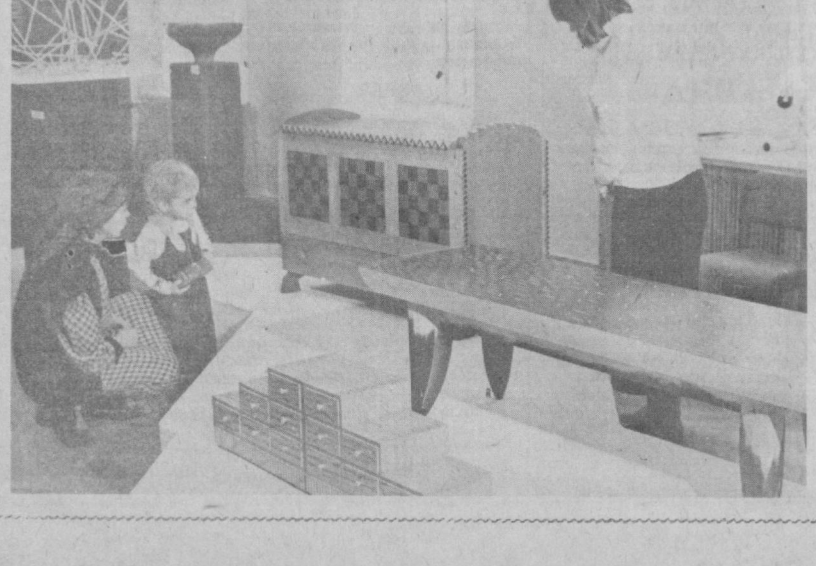

⊙ МОСКВАДАГИ Бутунроссия манзарали-амалий санъат музейи залларида 152 нафар америкалик рассом ва ҳунармандларнинг 200 га яқин ишлари намойиш этиляпти. Бу асарлар сўнгги ўн йил ичида яратилган бўлиб, Америкадаги турли халқларнинг ҳозирги замон анъаналарини акс эттирган.

СУРАТДА: кўргазмага ташриф буюрганлар америкаликлар амалий санъат намуналари билан танишмоқдалар.

* * *

⊙ АСТРАХАНДАГИ дарё манзараси.

ТАСС суратлари

⊙ «ЎЗБЕКИСТОН ХОНАНДАЛАРИ» номли Давлат мусиқали камер дастасининг бадиий раҳбари Муҳаммаджон Турдиевнинг таклифига биноан жумҳуриятимиз пойтахтига ССЖИ халқ артисти, ССЖИ Давлат мукофотининг совриндори, виолончел устаси Данил Шафран гастролга келди.

У «Ўзбекистон хонандалари» дастасининг жамоаси ва унинг хонандаси Марина Султонова билан И. Гайдна, А. Вивальди концертларини, Бах, Чайковский, Боккерини ва Шуман мусиқий асарларини ижро этди. Шаҳримиз санъат мухлислари Шафраннинг концертларини илиқ кутиб олдилар.

СУРАТДА: ССЖИ халқ артисти Данил Шафран.

А. Рисқиев сурати (ЎзТАГ).

Маданият янгиликлари

ВОЛГА СОҲИЛЛАРИНИНГ ҚЎШИҚЛАРИ

● ТОШКЕНТДАГИ ССЖИ Халқлар дўстлиги саройида икки оқшом сурункасига Волга соҳилларининг қўшиқлари ва оҳанглари янгради. Уларни Татаристонда хизмат кўрсатган артист Ҳамдуна Тимерғалиева билан «Сафар» чолғу ансамбли ижро этди. Қозонлик санъат усталарининг Ўзбекистондаги сафари ана шу концертлар билан ниҳоясига етди.

Хонанда жумҳуриятимизга бешинчи марта келди. Унинг, Сайланма қўшиқлар» номи билан аталган бу галги дастурига тингловчилар севиб қолган ўтмиш йилларнинг қўшиқлари, шунингдек Татаристон бастакорларининг янги асарлари киритилган эди. Ҳамдуна мамлакатимиз бўйлаб кўп сафар қилади ва иттифоқимизнинг турли гўшаларида яшаётган татарларнинг халқ оғзаки ижоди намуналарини авайлаб тўплайди. Ана шу қўшиқлар ҳам унинг концертидан ўрин олди.

Ҳамдуна Тимерғалиеванинг Ўзбекистонга сафари биринчи эмаслигини юқорида айтган эдик. Лекин Илҳом Ҳамидуллин учун бу ўзбек диёрига дастлабки ташриф бўлди. Томошабинлар ёш артист, хонанда, мусиқачи, сухандон, қувноқ ҳажвиялар муаллифини самимий кутиб олдилар.

ҚОРИЁҚУБОВ ҚАБРИГА ЁДГОРЛИК ЎРНАТИЛДИ

● ТОШКЕНТ шаҳрининг Форобий кўчасидаги қабристонда, Ўзбекистон халқ артисти Муҳиддин Қориёқубов қабри устига шу маданият арбобининг ҳайкали ўрнатилди. Ушбу воқеа муносабати билан артистнинг қариндош-уруғлари ва ёр-биродарлари, дўстлари, ижодий зиёлиларнинг вакиллари бу ерга келдилар.

Улар машҳур санъаткор ҳақидаги хотираларини эсладилар. Ўзбек халқининг бадиий маданиятида алоҳида ўрин эгаллаган бу инсоннинг ёрқин қиёфаси кишилар кўз ўнгида яна бир бор намоён бўлди. Қориёқубов мусиқа ва опера театрининг асосчиси сифатида, атоқли актёр, хонанда, янги қўшиқчилик мактабининг бошловчиси сифатида тарихга кирган. Қориёқубовнинг 20—30-йиллардаги жўшқин фаолияти жумҳуриятимизда мустақил концерт ташкилотини юзага келтириш учун замин тайёрлади. Ўзбекистон филармониясига унинг асосчиси номи берилганлиги ҳам тасодифий эмасдир.

(ЎзТАГ).

ҚИЗИҚАРЛИ УЧРАШУВ

⊙ ШАҲРИМИЗНИНГ Киров ноҳиясида жойлашган Киров номли маданият уйида куни кеча К. Ёрматов номли «Ўзбекфильм» киностудияси ижодкорлари билан учрашув бўлиб ўтди. Унда Фарҳод Ҳайдаров ва Зуҳриддин Режаматовлар иштирок этиб ўзларининг кино соҳасидаги ҳаёт йўллари, ижод машаққатлари ҳақида сўзлаб беришди, сўнг маҳалла кексалари кейинги пайтларда беҳаё фильмлар кўпайиб бораётганлиги борасида ўз фикр-мулоҳазаларини ташвиш билан баён этишди.

Ён-атрофдаги мактабларнинг ўқувчилари эса ўзларини қизиқтирган турли хил саволлар билан мурожаат этиб, кино санъати ҳақида ўз билимларини бойитишди.

Учрашув охирида маданият уйи қошидаги «Бахт» бадиий-ҳаваскорлик дастаси аъзолари дилрабо қўшиқлар ва жозибали рақслар ижро этдилар.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА
ПУЛЛИК КУРСЛАРНИ
ТАШКИЛ ЭТАДИ:

— дурадгор-паркетчи;
— уйларни таъмирловчи бўёқчи-пардозловчи;
— қўлда пайвандловчи электр пайвандчи.

Ўқиш муддати — 2-3 ой.

Асосий ишдан бўш вақтларда — кечқурун ўқилади.

Курсни битирганларга гувоҳнома берилади.

Машғулотлар — гуруҳлар тўлишига қараб бошланади.

Қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, А. Икромов ноҳияси, Чилонзор даҳаси, 26-мавзе, 1«а» уй (187-автобус; 4, 9, 17-трамвайларнинг «30-поликлиника» бекати).

Телефонлар: 72-88-18, 72-88-13.

Ўзбекистон ССЖ халқ таълими вазирлиги
ШАҲАР ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ
28-ТОШКЕНТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

пойабзал тикувчи, пойабзал бичувчи, пойабзалнинг юза қисмини тайёрловчи, пойабзални қолипга тортувчи-йиғувчи, таъмирловчи-чилангар, электрчи, тайёр маҳсулотлар ва ярим тайёр маҳсулотларни текширувчи ихтисослари бўйича

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Мактабларaро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатларида таълим олган 10—11 синф ҳажмида маълумотлилар, Совет Армияси сафларидан захирага бўшатилганлар учун ўқиш муддати — 6 ой; 9-синф ҳажмида маълумотлилар учун — 10 ой.

БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ВА ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДА ДОИМИЙ ҚАЙД ҚИЛИНГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

10—11 синф ҳажмида маълумотли ўқувчиларга дастлабки 2 ой мобайнида 70 сўмдан, қолган ойларда 100—110 сўмдан стипендия тўланади.

8—9 синф ҳажмида маълумотли ўқувчилар 40 сўмдан стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 фоиз иш ҳақи оладилар ҳамда улар кийим-бош билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИДА ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, туғилганлиги тўғрисида маълумотнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисида ҳужжат; саломатлиги тўғрисида 286-намунадаги тиббий шаҳодатнома, 3х4 см. катталикдаги 6 та фотосурат.

Манзилимиз: 700003, Тошкент шаҳри, Фрунзе ноҳияси, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2, 3, 6, 14-троллейбуслар; 7 «э», 11 «э», 32, 95, 172, 173-автобусларнинг «1-пойабзал фабрикаси» бекати).

Тошкент шаҳар халқ таълими Бош бошқармаси
В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси негизидаги

С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 33-АВИАЦИЯ
ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДАН ЗАҲИРАГА БЎШАТИЛГАН ЙИГИТЛАРНИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

рақамли дастур воситасида бошқариладиган дастгоҳларнинг оператори, фрезерчи, учиш аппаратларининг йиғувчи-чилангари.

Ўқиш муддати — ойига 75 сўм стипендия тўланган ҳолда 6 ой.

МАШҒУЛОТЛАР ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Турар жойга эҳтиёжи бўлган йигитлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш вақти меҳнат фаолиятига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини битирганлар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар, аълочилар эса мамлакат олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида аттестат, паспорт, 4х5, 3х5 см катталикдаги 4 та фотосурат.

Манзилимиз: 700207, Тошкент шаҳри, генерал Петров кўчаси, 331-уй (30, 103, 110, 151, 171-автобуслар; 6, 29-трамвайларнинг «С. И. Кадишев номли билим юрти» бекати).

Телефонлар: 96-58-20, 96-39-72, 96-47-70.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

10, 11 ДЕКАБРЬ СОАТ 16.00 ВА 19.30 ДА

«КАМОЛОТ—90»

ЖУМҲУРИЯТ КЎРИК ТАНЛОВИ ҒОЛИБ ВА СОВРИНДОРЛАРИНИНГ

ҲИСОБОТ ТОМОШАЛАРИ

Томошаларда «ҚИЗИҚЧИ — 90» танловининг совриндори СОҲИБ МАМАСОЛИЕВ иштирок этади.

Чипталар сарой кассаларида соат 11.00 дан бошлаб сотилмоқда.

Мурожаат учун телефонлар — 45-93-63.

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИ

1 ЯНВАРДАН 10 ЯНВАРГАЧА

Янги йилга аталган саҳна асари, Қорбобо ва Қорқизларнинг чиқиши

«ҚИЙШИҚ ОЙНА ҚИРОЛЛИГИ»

ҲАМДА

«МАУГЛИ»

Эртак спектакллари намойиш қилинади.
Спектакль соат 11, 13.00 да бошланади.
Корхона ва муассасалардан жамоа бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Касса соат 10 дан 19.00 гача ишлайди.
Жавоб берувчи телефон: 44-56-52.
Манзилгоҳимиз: Уйғур кўчаси, 2-уй.

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

7 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.30 ДА
8, 9 ДЕКАБРЬ СОАТ 16 ВА 19.30 ДА

«ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ»

«ҚИЗИҚЧИ — 90» КЎРИГИНИНГ ҒОЛИБИ, ЛЕНИНОБОДЛИК КУЛГИ УСТАСИ

ҲОЖИБОЙ ТОЖИБОЕВ

ТОЖИКИСТОН ССЖДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ

ҚОДИРЖОН МИРАШУРОВ

(7—8 декабрда)

ХУШОВОЗ ХОНАНДА АБДУРАУФ ОЛИМОВ

(9 декабрда)
ИЖРОСИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 41-74-30, 45-92-13.

Ўзбекистон ССЖ Маданият вазирлиги

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

14 ДЕКАБРЬ СОАТ 17.00 ВА 19.30 ДА

НУРИДДИН ҲАЙДАРОВ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист

Дилмурод ИСЛОМОВ

артистлар: Моҳичеҳра ИСЛОМОВА, Раъно ЗОКИРОВА, Муҳтарам ҚОРАТОЕВА.
Программани Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.
Патталар сарой кассаларида соат 11.00 дан бошлаб сотилади.

«ЮБИЛЕЙ» СПОРТ САРОЙИДА

28 ДЕКАБРЬ — 10 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ
МУЗ УСТИДА ШАҲАР АРЧАСИ
(совғалар билан)

ТОМОШАЛАР

28 декабрда — соат 13, 15.00 да,
29, 30 декабрда — соат 11, 13, 15.00 да,
31 декабрда — соат 11.00 да,
1 январда — соат 13, 15.00 да,
2, 3, 4, январда — соат 11, 13, 15.00 да,
5, 6 январда — соат 11, 13, 15,17 .00 да,
7, 8, 9, 10 январда — соат 11, 13, 15.00 да **бошланади.**

Олдиндан патталар сотиш ташкил этилган ва нақд пулсиз ҳисоб бўйича жамоа бўлиб тушишга буюртмалар қабул қилинмоқда.
Патталар «Юбилейний» марказий спорт саройи залида ва вакиллар томонидан сотилмоқда.
Касса 19 ноябрдан бошлаб соат 10 дан 18.00 гача ишлайди.
Маълумотлар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-33.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА

9, 10, 13, 22, 23, 29, 30 ДЕКАБРДА СОАТ 19.00 ДА

ПРЕМЬЕРА

Ботир МУҲАММАДХЎЖАЕВ.

«ДАРДИМНИ АЙТАМАН, КУЛАСИЗМИ?»

(КУЛГИ КЕЧАСИ)

ҚАТНАШАДИЛАР:

ЎзССЖда хизмат кўрсатган артист — ШУҲРАТ РАСУЛОВ
артистлар: Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти совриндори — МЕҲМОНАЛИ САЛИМОВ.
Р. СОЛИҲОВ, Б. ХОЛМИРЗАЕВ, Х. ТЎХТАЕВ, Ё. ҚУЛМАТОВ, З. МИРЗАБОЕВА, Г. МИРЗАЖОНОВА, М. БЕКЧОНОВА, З. БОЙХОНОВА ва БОШҚАЛАР.
Саҳналаштирувчи режиссёр ва сценарий муаллифи: «ҚИЗИҚЧИ — 89» танловининг совриндори **Ботир МУҲАММАДХЎЖАЕВ.**

Патталар сотилмоқда.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИ

7, 18, 23 ДЕКАБРЬ КУНЛАРИ СОАТ 19.00 ДА

ПРЕМЬЕРА

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ асари.

«ТЎМАРИС»

(ИККИ ПАРДАЛИ ФОЖИА)

САҲНАЛАШТИРУВЧИ РЕЖИССЁР — ЎзССЖда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг совриндори Рустам ҲАМИДОВ.
РАССОМ — Анатолий ЖИБОЕДОВ.

РОЛЛАРДА:

ССЖИ халқ артисти, ССЖИ ва Ҳамза номидаги Давлат мукофотларининг совриндори З. МУҲАММАДЖОНОВ,
ЎзССЖ халқ артистлари, ССЖИ Давлат мукофотларининг совриндорлари: С. ТАБИБУЛЛАЕВ, Ё. АҲМЕДОВ, Т. АЗИЗОВ;

ЎзССЖ халқ артистлари, Ҳамза номидаги давлат мукофотининг совриндорлари Т. КАРИМОВ, Я. АБДУЛЛАЕВА, И. БОЛТАЕВА;

ЎзССЖ халқ артистлари Э. МАЛИКБОЕВА, Ш. АЗИЗОВА, Р. ИБРОҲИМОВА, Т. ТОЖИЕВ, Т. ХОНТЎРАЕВ;

ЎзССЖда хизмат кўрсатган артистлар, Ҳамза номидаги Давлат мукофотининг совриндорлари Т. МЎМИНОВ, Г. ЗОКИРОВА, Б. ҚОСИМОВ;

ЎзССЖда хизмат кўрсатган артистлар. С. УМАРОВ, Р. АВАЗОВ, М. АБДУҚУНДУЗОВ, М. ИБРОҲИМОВА, Х. ЮНУСОВ;

артистлар: С. ЮНУСОВА, Р. ҚАРИМОВ, П. НОСИРОВ, С. ЗИЁМУҲАМЕДОВ, Г. ҲОЖИЕВ, Х. КОМИЛОВ, Ф. ЖАЛОЛОВ, Ф. МАЪСУДОВ, Р. ЖЎРАЕВ, Б. МУҲАМАДКАРИМОВ, Ш. ИСМОИЛОВА, М. ИСМОИЛОВ, Л. ҚУЛАБДУЛЛАЕВАЛАР иштирок этадилар.

Оммавий саҳналарда театр артистлари ва А. Қодирий номидаги Маданият олийгоҳининг талабалари қатнашадилар.

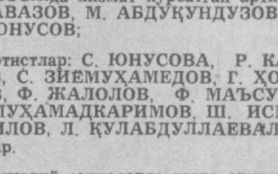

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

(Хадра майдони, 1-уй)

1990 ЙИЛ 22 ДЕКАБРДАН
1991 ЙИЛ 14 ЯНВАРГАЧА
БОЛАЛАР, СИЗЛАР УЧУН!
ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

«ЦИРКДА АРЧА»

ЯНГИ ЙИЛ АРЧА БАЙРАМИ ТОМОШАЛАРИ
Томошада Қорбобо, Қорқиз ва эртак қаҳрамонлари, шунингдек ўргатилган ҳайвонлар ҳам қатнашадилар.
ТОМОШАЛАР

22 декабрда — соат 16, 19.00 да,
23 декабрда — соат 12, 15, 18.00 да,
24—29 декабрда — соат 10, 12, 14.30, 17, 19.30 да,
30 декабрда — соат 17, 19.30 да,
31 декабрда — соат 17.00 да,
1 январда — соат 10.00 да,
1—7 январда — соат 17, 19.30 да,
8—13 январда — соат 10, 12, 14.30, 17, 19.30 да **бошланади.**

Нақд пул тўлаш ва пул ўтказиш йўли билан олдиндан патталар сотиш ташкил этилган.
Касса ҳар куни соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.
100 дан зиёд патталарга бўлган буюртмалар ноҳия кассаларида иш жойларига хизмат кўрсатади.
Маълумотлар учун телефонлар: 44-35-84, **администратор** — 44-29-04, 44-35-91.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 7/XII да **Раймонда**, 8/XII да **Чио-чио-сан**, 9/XII да **Коппелия** (12.00), **Севги тумори** (19.00), 12/XII да **Корсар.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/XII да **Тўмарис** (премьера), 8/XII да **Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома**, 9/XII да **Жар**, 11—16/XII да **Хотинлар «гап»идан чиққан ҳангома.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — 7/XII да **Юсуф ва Зулайҳо**, 8/XII да **Гул ва Наврўз**, 9/XII да **Дардимни айтаман, куласизми?** (Кулги кечаси) 10/XII да **Табассум оқшоми**, 12/XII да **Паранжи сирлари.**

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 7/XII да **Ғўзаллар ва миршаблар**, 8/XII да **Кулги ва қўшиқ кечаси**, 9/XII да **Фармонбиби аразлади**, 10/XII да **Найнов ва пакана**, 11/XII да **Паранжи сирлари**, 12/XII да **Келинлар қўзғолони.**

КИНО

7 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Чайка — «ҚОНХЎР ХУДОЖЎЙЛАР» (17.00);

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «КУН-ФУ МАРВАРИДИ» (17, 19, 21.00).

Москва — «ОЛТИН ГАРДИШЛИ КЎЗОЙНАК» (17, 20.40).

К. Ёрматов номли — «БЕЗОРИ ЧОЛЛАР» (тоқ соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги номли — «КАНЗАС» (17, 20.00).

Лисунов номли — «ҲАШАМАТЛИ ЕТТИЛИК» (17, 20.00).

Восток — «КАНЗАС» (тоқ соатларда).

8, 9 ДЕКАБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Чайка — «ҚОНХЎР ХУДОЖЎЙЛАР» (11, 13, 15, 17.00);

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «КУН-ФУ МАРВАРИДИ» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00).

Москва — «ОЛТИН ГАРДИШЛИ КЎЗОЙНАК» (11, 13, 15, 17, 20.40).

К. Ёрматов номли — «САНРЕМОДАГИ БИЗНИНГ ОДАМ» (тоқ соатларда).

ВЛКСМ 30 йиллиги номли — «КАНЗАС» (11, 14, 17, 20.00).

Лисунов номли — «ҲАШАМАТЛИ ЕТТИЛИК» (11, 14, 17, 20.00).

Восток — «КАНЗАС» (тоқ соатларда).

Ўзбекистон Компартияси Марказий қўмитаси нашриётининг

ЭЪЛОНЛАР БЎЛИМИГА

ўзбек ва рус тилларини биладиган, олий маълумотли инспектор

КЕРАК

Мурожаат учун манзилгоҳ: Ленинград кўчаси, 32-уй, 248-хона.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

«Среднеазсибкультмонтаж» бошқармасига

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

металли қурилмалар монтажчилари, электромонтажчилар, электромонтажчи-созловчилар, электргазпайвандчилар.

Ишлар Ўрта Осиё ва Сибирь регионларига командировкага бориш билан боғлиқ.

Маълумотлар олиш учун Октябрь ноҳия ишга жойлаштириш бўлимига — У. Юсупов кўчаси, 3-уйга **мурожаат қилинсин.**

Корхоналар, муассасалар, концерт ташкилотчилари ва ижодий бирлашмаларнинг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИНИНГ Ю. А. ГАГАРИН НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ТЕХНИКА САРОЙИ

тантанали йиғилишлар, конференциялар, концертлар, ижодий учрашувлар ва бошқа тадбирларни ўтказиш учун саройнинг 500 ўринлик катта залини

ИЖАРАГА БЕРАДИ

Зал замонавий овозкучайтиргич ускуналар, бошқариладиган ёруғликлар, миллий мозаика белгилари, рассомлик санъати бадиий безаклари билан жиҳозланган.

ИЖАРАГА келишувга кўра ҳақ тўланади.

Маълумотлар учун телефонлар: 53-36-43, 53-48-71.

КОРХОНАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССЖ Вазирлар Кенгаши ҳузуридаги раҳбар ходимларнинг малакасини ошириш олий билимгоҳи

ТУГАТИЛДИ

Даъволар 25 декабргача қуйидаги манзилда қабул қилинади: 700077, Тошкент шаҳри, Луначарский узун кўчаси, 75-уй.

ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР «МЕБЕЛЬБИТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

«МЕБЕЛЬБИТ» ИЖАРА КОРХОНАСИГА

АЙЛАНТИРИЛДИ

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Қорасарой кўчаси, 282 «а» уй.

Телефонлар: 48-06-35, 48-64-35.

Тошкент моддий-техника таъминоти автотранспорт корхонасининг жамоаси бош муҳандис М. Р. Раҳматуллаевга акаси **Анвар РАҲИМОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ оқшоми

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек ва рус тилларида мустақил чиқади.

140, 390 нусхада чоп этилади. Индекс 64690, Д — 2201
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.